276P2

Poštarina plaćena.

Mali oglasnik
stoji do 20 riječi 6 Din., svakih daljnjih 5 riječi 2 Din. više. - Za ponude ili adresu u upravi posebno još 1 Dinar. Upitima valja priložiti marku od 1 Dinara za odgovor.

Uzorni vrtlar

Ilustrovani list za unapređenje vrtlarstva ::: te uzgoj manjih domaćih životinja :::
Izlazi jedanput mjesečno. Godišnje stoji za SHS. Din. 40·—. - Za inozemstvo Din. 50·—. - Adresa: ::: ZAGREB I., Poštanski pretinac broj 201 :::

4 dinara.

veliki oglasi:

cijela stranica	Din 600·—
1/2 stranice	„ 330·—
1/4 „	„ 175·—
1/8 „	„ 90·—
1/16 „	„ 50·—
1/32 str. (t. j. šir. 4 1/2, vis. 3 cm)	„ 25·—

Na 1. str. omota 25% više.

Godina IV. **Zagreb, travanj (april) 1926.** **Broj 4.**

SALON CVIJEĆA
SALON DES FLEURS — BLUMENSALON
ELLA KAISER-HERZMANSKY
Balkan Palace - ZAGREB - Marovska ul. 10

Preuzima sve u struku zasjecajuće radnje po najnovijem ukusu

On se charge de tous les travaux de ce genre en gôut le plus moderne

596

Übernimmt alle in dieses Fach einschlägigen Arbeiten in neuester Geschmacksrichtung

Cvijeće u sobi
na predprozornici i balkonu
od prof. Stj. Pirnata

*

Bogato ilustrovana knjiga koja sadrži sve potrebne upute za ljubitelje biljaka lončanica

*

Knjižarska cijena Din 32·— (tvrdo vezano sa zlatotiskom Din 45·—). - Naši pretplatnici dobivaju ovu knjigu za Din 25·—, (tvrdo vezanu za Din 38·—). Poštom uz unaprijed poslan novac za 2 Din više.

Arborin
sredstvo za zatiranje štetočinja
na sadnom drveću, nadalje — najfiniji
cjepilni vosak
lijepak za gusjenice
i druge slične proizvode za kuću, vrtove i staju
izrađuje:
"CHEMOTECHNA"
družba z o. z.
LJUBLJANA
Mesni trg št. 10 591

Sadržaj:

1. Japansko patuljasto drveće (Sa sl.). — 2. Gorostasna maslina na Crnogorskom Primorju (Sa sl.). — 3. Cvjetne gredice i rondeli (Sa sl.). — 4. Kornjaši štetočinje na povrću. — 5. Proljetne radnje u povrtnjaku. — 6. Uzroci slabe plodnosti voćaka. — 7. Razno iz vrtlarstva. — 8. Koje vrtno bilje uspijeva i u sjeni. — 9. Inkubator (Svršetak) (Sa sl.) — 10. Razno iz sitnog živinogojstva. — 11. Radni kalendar za travanj (april). — 12. Pitanja i odgovori. — 13. Književne vijesti.

Vrtlar
Čeh, 27 god. star, dobar stručnjak, traži stalno namještenje. Nastupiti može odmah, plaća prema dogovoru. - Ponude na upravu lista pod: dobra i samostalna sila. 826

Sađenice
šparge
Argenteuilska, orijaška najbolja i iskušana vrst za naše podnebije, 1—2 god., 100 komada 80 Dinara. Buxus sempervirens za obrube (Einfassung) lijepe i jake 3 god., 100 kom. 200 Dinara, prodaje vlastelinska vrtlarija u Našicama. Vatroslav Schwabe, nadvrtl. 816

268

ANTUN
KOLAČEK
Preradovićeva ul. 18 (dvorište)
Prima sve vrsti narudžaba za bouquete, vijence dekoracije i t. d., uređivanje vrtova, nasada i perivoja, brzo, točno i uz najumjerenije cijene!

KULTURA KAKTUSA
IVO LUCHA
ZAGREB
Josipovac 15
592
Bogati izbor preko 200 vrsti kaktusa, tustika (Succulenta), kao i prekrasnih vrsti palma, naranča, limuna i mandarina u stablikama i t. d. — Vrtlari znatan popust!

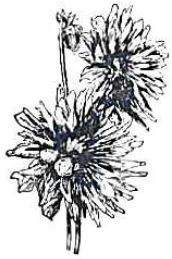

Najstarija cvjećarska radnja
Z. PRINZ
Duga ulica 12 ZAGREB Telefon 9-34
Utemeljeno godine 1892.
Prvorazredni
cvjetni salon
za izradbu najmodernijih bouqueta, arangementa, dekoracija stolova, bouqueta za vjenčanje, nadgrobnih vijenaca, te svih u cvjećarsku struku zasjecajućih izradba. — Umjerene cijene!

Utemeljeno 1871. Utemeljeno 1871.

JOHN M. LOMMERSE G. m. b. H.

GARTENBAU-ETABLISSEMENT

HILLEGOM (Holland)

Priznato najbolje dobavno vrelo prvovrsnih

CVJETNIH LUKOVICA

Specijalna

PONUDA

vrhu **gladiola, begonija, gloxinija i tuberosa.**

	Po 100 komada I. velič.	II. velič.
Gladiole Amerika, ljubičasto-ružičaste . .	Hfl. 2·50	1·50
„ Baron Hulott, ljubičasto-modre .	„ 3·—	1·75
„ Brimstone, nježno-žute	„ 4·—	2·50
„ Catharina, svjetlo-modre sa crvenom pjegom	„ 7·—	4·50
„ Empress of India, tamno-smeđe-crvene	„ 3·—	1·75
„ Faust, grimizno-crvene	„ 4·50	3·—
„ Flora, tamno-žute	„ 4·—	2·50
„ Francis King, nježno-rumene . .	„ 2·75	1·50
„ Glory of Holland, čisto-bijele .	„ 2·50	1·50
„ Halley, ružičaste (lachsfarbig) . vrlo rane	„ 2·50	·50
„ L'Immaculee, čisto-bijele, kasne	„ 2·75	·75
„ Liebesfeuer, najbolje — skrletno-crvene	„ 5·50	3·50
„ Mar. Foch, ružičaste, velecvjetne	„ 2·50	1·75
„ Master Wyetse, tamno-ljubičaste	„ 3·50	2·—
„ Odin, tamno-ružičaste, rane, extra	„ 2·75	1·75
„ Panama, ružičaste	„ 3·—	1·75
„ Peace, bijele sa ljubič. pjegom .	„ 4·—	2·—
„ Pink Beauty, ružičaste sa crvenom pjegom, rane	„ 2·75	1·75
„ Pink Perfection, ružičaste, extra	„ 3·—	1·75
„ Prince of Wales, ružičaste (lachsfarbig)	„ 2·25	1·25
„ Red Canna, krvavo-crvene, kasne	„ 2·50	1·50
„ Red Emperor, skrletne sa bijelom pjegom	„ 2·75	1·75
„ Schwaben, žute sa crven. pjegom	„ 2·75	1·75
„ Vesuvius, skrletno-crvene, extra	„ 6·—	4·—
„ War, tamno-skrletne	„ 2·50	1·50
„ Weisse Riesen, čisto-bijele, extra	„ 2·—	1·50
„ Willy Wigmann, ružičaste, sa krvavo-crvenom pjegom . . .	„ 4·—	2·50
„ Yellow Hammer, čisto-žute . .	„ 4·50	2·75
„ Yellow Standard, žute	„ 2·75	1·65
„ Sortirane u svim bojama . . .	„ 2·—	1·25
„ Primulinus u svim bojama . .	„ 1·50	1·—

Gladiole I veličine imaju objam od 12 cm i više, a gladiole II. veličine 10 do 12 cm

	za 100 kom.
Jednostavne Begonije u 5 različitih boja, I. veličine, 3 6 cm promjera	Hfl. 5·25
Gurma e (gefüllte) Begonije u 5 različitih boja I. veličine, 3—6 cm promjera	„ 6·—
Gloxinije u sortama, sa označenim imenima I. veličina, 3—6 cm promjera	„ 7·50
Amerikanske Tuberose gurmate, I. veličine .	„ 8·50

Prodajni uvjeti: Cijene su u holandskim forintama za po 100 kom. 1 forinta (Hfl.) od prilike 22 Dinara. Narudžbe plative unaprijed ili pouzećem. Kod plaćanja unaprijed 5% popusta. Poštarina ide na teret kupca. Omot už nabavnu cijenu i ne prima se natrag. Jamčimo za dobar prispjetak.

Po želji saopćujemo pismeno cijene ovdje nespomenutih cvjetnih lukovica i biljaka trajnica.

Dopisivati molimo njemački, engleski ili francuski.

825

Knjiga o povrću

Povrćarstvo

(Uputa u proizvodnju povrća)

od prof. Stj. Pirnata

Knjižarska cijena 20 Dinara. - Naši pretplatnici dobivaju ovu knjigu za 25% jeftinije, t. j. za 15 Din., poštom 2 Din. više. Novac se šalje unaprijed.

»WESTLAND«

r. Gen. m. b. H.

DEUTSCHLANDSBERG, Steiermark

Najbolji voćni rasadnjak u Austriji!

Tražite još danas besplatni cijenik voćaka, jagodastog voća, divljaka, ruža, povijuša, živica, sadenica šparge i t. d. 832

Najukusnije uređivanje

GROBOVA

kroz čitavu godinu, obavlja savjesno vrtlarstvo **Majcen,** ZAGREB (Mirogoj)

Z A P O V R Ć E

najbolje je umjetno gnojivo smjesa

»KAS«

koje sadržaje sva hraniva, koja povrće treba, dakle superfosfat, čilsku salitru i kalijevu sol

K A S

kao i sva ostala umjetna gnojiva, kao:

S U P E R F O S F A T

Č I L S K U S A L I T R U 840

K A L I J E V U S O L

nuđa uz najpovoljnije cijene i u najboljoj kvaliteti:

„F O S F A T" D. D.

za promet i trgovinu sa umjetnim gnojivima

ZAGREB - MAŽURANIĆEV TRG 4

Telefon 19-39. Brzoj. naslov: Fosfat-Zagreb

Uzorni Vrtlar

Ilustrov. list za unapređenje vrtlarstva -- te uzgoj manjih domaćih životinja --

Izlazi jedanput mjesečno.

Pretplata za godinu 1926.:

Za S. H. S. Din. 40·— (polug. Din. 20·—), za inoz. Din. 50·—. * Strukovni upiti i suradnja šalje se na: S. Pirnat, prof., Zagreb, Ciglana 24. * Novac i sve što se tiče oglasa, pretplate i prodaje šalje se na: „Uzorni Vrtlar", Zagreb I., Pošt. pret. 201.

God. IV. | Broj 4.

Zagreb, travanj (april) 1926.

Japansko patuljasto drveće.

(Piše: ing. agr. Zdravko Arnold, Zagreb)

(Sa slikama.)

Japanci se među azijskim narodima odlikuju posebnim značajem, običajima, kulturom, nama Evropljanima u mnogom pogledu vrlo neobičnom i stranom. Značajna je njihova ljubav za malene sitne stvari, što se odrazuje i u njihovoj umjetnosti, koja je pobudila u svoje doba naročito zanimanje u Evropi, te su neko vrijeme japanske umjetnine bile veoma u modi, a i danas su još dosta obljubljene. Japanska nam je hortikultura (vrtlarstvo), dala ne samo mnogu lijepu biljku (na pr. krizantemu, Iris Kampferi, Magnol a stellata, Magnolia parviflora i dr.), već i mnogo poticaja našoj vrtlarskoj umjetnosti (japanski stil). Njihovi su vrtovi obično maleni, kao što su im malene kuće i stanovi, pokućstvo uzano i nisko, a pri tome svaki od njih prikazuje na malenom prostoru (često samo nekoliko kvadratnih metara) u šarolikoj izmjeni najrazličnije prizore krševite planine s brzim potocima i slapovima među mračnim gudurama, lijepo zaobljene brežuljke, zasađene crnogoricom, umiljate cvjetne livade nuz tiha jezerca s lotosovim cvijetom. Često je takav miniaturni vrtić tako malen, da su mu bregovi visoki jedva metar, a jezerce je duboko tek pedalj, pa ipak na brdu rastu pravi borići, tuje i ciprese, a u dolini cvatu krasna stabalca kajsija, trešanja, šljiva.

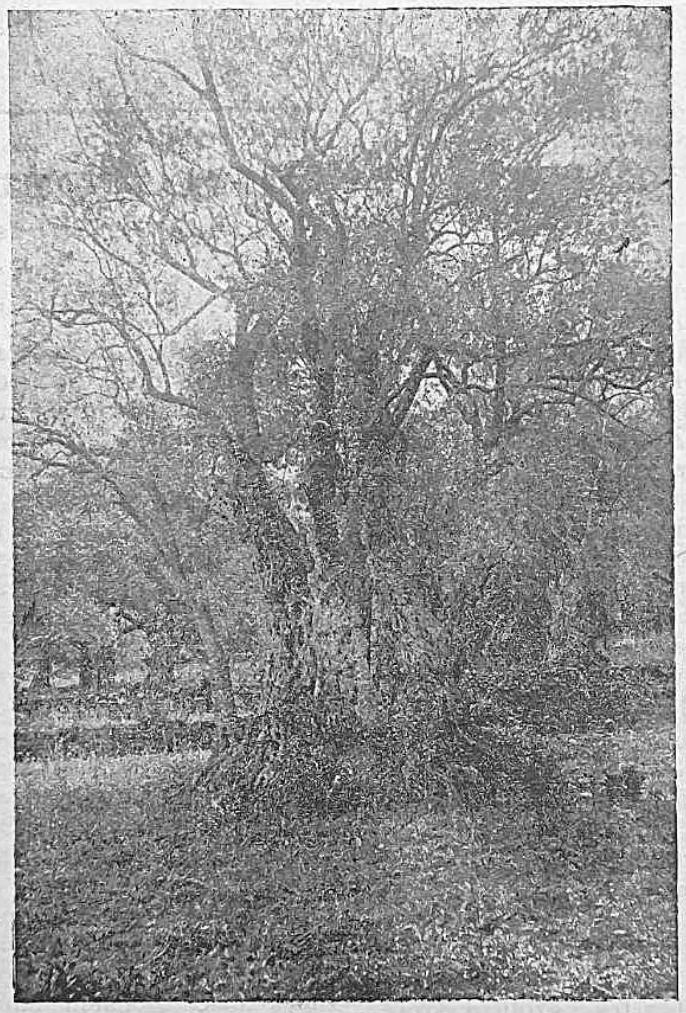

PRASTARA MASLINA NA MIROVICI (ST. BAR U CRNOJ GORI).
Deblo mjeri u objamu 9 m, a pri dnu 14·5 m.
(Fotogr. Četković. Dobrotom prof. Rasulića.)

Sve je to pravo pravcato drveće kao njihovi rođaci vani u velikoj prirodi, krošnja im znade biti lijepo razvijena, pa ipak su ta stabalca, visoka tek nekoliko decimetara, na veliko iznenađenje svakoga neupućenog stara po trideset, četrdeset i više godina! Mimogred treba spomenuti, da im korijenje ne raste slobodno u zemlji, već su stabalca zajedno sa svojim loncima usađena u tlo. To su naime patuljasta stabalca, nedostižni specijalitet japanske hortikulture, plod jedne vještine nasljeđivane kroz stoljeća, predavane od oca na sina kroz čitave generacije japanskih vrtlara. Da se uzgoje takova stabalca (rjeđi skupocjeni primjerci stari su po stotinu i više godina), potreban je žilav i ustrajan rad, kojemu cilja pojedinac, koji ga je započeo, ne može doživjeti, već tek njegovi unuci. Takova se ustrpljivost i ustrajnost mogla naći u Japanaca, najizrazitijih predstavnika žilave žute rase, u jednoj do nedavna još patrijarhalnoj zemlji, gdje vrijeme nije značilo novac...

U nas se u malenim baštama mnogo sade patuljaste voćke, koje su za to vrlo zgodne, budući da zapremaju malo prostora, a donose obilan i plemenit prirod. U tu se svrhu kalami plemenito voće na podlogu, koja po naravi slabije raste: jabuke na petrovaču (doucin) ili rajčicu (ivančicu), kruške na dunju, trešnje i višnje na rašeljku (mahaleb). Takova se plemka polaganije i slabije razvija, ali donaša u razmjeru prema svojoj veličini obilniji prirod. No japanski vrtlar ne stvara svoje patuljke,

koji su mnogo manji od naših, kalamljenjem, već ih uzgaja iz sjemena naravnog drveća. On izabire doista najsitnije, ali još zdravo sjeme, koje bi sijano na običan način u zemlju izraslo do naravne veličine. On ga zasije u lonac, u mršavu čvrsto zbijenu zemlju. Kad mlado drvce poraste, odreže mu glavni korijen, često mu prirezuje grane i redovito otkida mlade izbojke u proljeću (od travnja do lipnja), a zalijeva ga za vrijeme vegetacije jednom, pače i dva puta dnevno, ali vrlo umjereno. Takovo drvce oskudijeva na hrani i gladuje, pa je potrebno veliko iskustvo i vještina, da ga se uzdrži na životu baš na onoj granici, gdje je već premalo hrane za normalan život, a opet previše da bi pogibalo. Stabalca se rijetko presađuju; obično se svake treće, četvrte godine izvade iz lonca, te im se samo finije korijenje dijelom odstrani i prorahli, pa se opet zasade natrag u istu posudu. Na taj način dolazi tek samo malo svježe zemlje između korijenja i stijene posude. Sade ih pak obično u vrijesnjaču pomiješanu ilovačom i oštrim pijeskom.

Japanski vrtić u stakleniku bar. Alfonza Rotschilda u Wienu.

Najzgodnije su za tu vrstu kulture četinjače (konifere), koje velikim dijelom uspijevaju uopće u slabom mršavom tlu kao na pr. razne vrsti bora a dijelom su same po sebi malena uzrasta ili imaju takovih odlika. To su razne vrsti bora, kao Pinus densiflora S. & Z., Pinus Thunbergii Parl., Pinus Massoniana Lamb., Pinus parviflora S. & Z., zatim borovice: Juniperus chinensis L., Juniperus rigida S. & Z., smrekuše ili tuje (Chamaecyparis obtusa S. & Z., Cryptomeria japonica Don. (u raznim odlikama, pa Sciadopitys verticillata S. & Z. i Tsuga Sieboldii nana Carr. Od lisnatog se drveća uzgaja tako javor (Acer palmatum Thunb.), hrast (Quercus dentata Thbg., Quercus cuspidata Thbg., Quercus phillyreoides A. Gray), od voćaka Prunus Cerasus L. i Prunus Mume S. & Z., pa mogranj (Punica Granatum L.)

Oko god. 1900. počele su nekoje engleske i francuske tvrtke, a kasnije i njemačke (na pr. Henkel-Darmstadt, L. Boehmer & Ko. — Jokohama, Japan) dopremati patuljasta stabalca iz Japana na tržište u velike gradove zapadne Evrope, gdje su ih doskora vrlo rado kupovali za ukras malih bašta, terasa, balkona i t. d. U Njemačkoj su na pr. prije rata stajala takova stabalca već prema veličini 2, 50 do 25 maraka, stariji i osobito rijetki primjerci i do 100 maraka*). Ipak je to u Evropi ostao tek egzotični luksus i sport za imućne ljude tim više, što se vrtlari ovdje nijesu mogli dati na tako mučan i dugotrajan posao uzgajanja iz sjemena.

Ta je kultura u Japanaca stari narodni običaj. Oni vrlo rado podaju tome drveću posve neobične umjetne oblike savijajući mu grane žicom i konopcem, te drvce prikazuje zeca, rodu, patku ili što drugo. Nama se to čini vrlo neukusno i barbarski, dok se ondje takova stabalca vrlo cijene, naročito ako su stara po nekoliko stotina godina, te se prodaju na dražbi za visoke cijene, kao u nas skupocjene umjetnine i starine. Odatle vidimo, da hortikultura pojedinih zemalja i naroda — kao što kultura uopće — stvara kadšto proizvode, koji se ne dadu jednostavno presaditi u drugi kraj među strani narod, a još manje ondje udomiti i prilagoditi tamošnjim prilikama. Razlogom su tome često veće zapreke nego li je različito podneblje, kojemu se mnoga vrst bilja konačno privikne, razlogom je — kao u ovom slučaju — posebna sklonost i vještina urođenika za stanoviti posao, pa općenite kulturne i privredne prilike one zemlje, koje se ne daju umjetno stvoriti u drugome kraju.

*) Prema Revue de l'horticulture belge prodana je g. 1900. u Parizu jedna tuja stara 200 god. za 1120 franaka, a jedna od 250 god. za 1310 fr.!

Gorostasna maslina

na Crnogorskom Primorju.

(Sa slikom.)

Piše: Agr. Ivo Kaluđerović, St. Bar (Crna Gora).

Tko još ne poznaje maslinu, to blagorodno drvo, koje nam je došlo sa istoka? Pamtimo je od Potopa, kad je maslinovu grančicu golubica donijela Noemu; i kasnije spominje Sv. Pismo više puta maslinu. Ona je stara i poznata od kako je svijeta i čovjeka, stalni pratilac njegove selidbe obalama Sredozemnog, Jadranskog, Egejskog, pa i Crnog mora; bila je uvijek štićena i gajena kao „sveto drvo", čija zimzelena grančica jest simbol mira i blagoslova, a odličje slave i junaštva od najstarijih vremena pa do danas! Njen plod i produkat (ulje) pored hrane i ljekovitosti, nazvaše još i „svetim", jer bez njeg ne mogu biti ni sveti obredi Crkve, a i na krunisane glave vladara i crkvenih glavara izliva se „rog ulja" (pomazanje).

Naravno, da ovakova biljka nije mogla ostati nezapažena, već se morala skrenuti na njenu kulturu ozbiljna pažnja, prenoseći je i gajeći u tople krajeve i zaklone, jer ne trpi leda i snijega. Kad je pronađen novi svijet — Amerika i Australija — maslina bi prenešena među prvim blagorodnim raščem i tamo.

I naše obale Jadrana nijesu izostale u gajenju masline, pa čak nekoliko vijekova prije Hrista neki rimski pisci spominju dalmatinsko ulje, a prilikom iskapanja nekadanjeg grada Solina (blizu Splita) nađen je i kameni maslinov mlin. Pa i maslinada Crnogorskog Primorja pamti rimsko gospodarstvo — o čemu svjedoče gorostasna stabla (do 3000 godina stara), živi svjedoci starih spomenika — maslinove kulture.

Na kulturu i širenje masline zaista se morala obraćati osobita pažnja — od najstarijih vremena, pa sve do danas! U starim listinama iz XI. stoljeća vidi se, da je u Dalmaciji bilo obavezno sađenje masline (antiquorum traditionem), koji je „običaj" u XIII. stoljeću stalno uzakonjen u svim statutima primorskih gradova

i određeno, da kmetovi imaju posaditi na svaki hektar zemljišta 40—60 stabala. Mletačka republika i ondašnji gospodari jadranskih obala pošli su i dalje: da se obavezno okalame (pricijepe) sve maslinove divljake po bregovima, a pricijepljene posade. Tako je dakle i postala velika maslinova šuma.

Na Crnogorskom Primorju u 1880. godini — po osvojenju Bara i Ulcinja — zateklo se je preko 150.000 stabala, koji je broj danas mnogo manji. U prilog maslinarstva, pokojni kralj Nikola — jedini ondašnji inicijator — izdao je godine 1890. zapovijed: „Neka svaki brigadir posadi po 20 maslina; komandir i potkomandir po 10; oficir i barjaktar po 5; vodnik (narednik) po 2, a desetar po 1 maslinu".

Odziv je bio dobar i mnogi doseljenik podigao je lijepu potkućnicu, uljepšanu zimzelenom maslinom.

* * *

Vlasnici barsko-ulcinjske maslinade većinom su ljudi, koji teško primaju novotarije i savremenu kulturu masline. Nije onda ni čudo, što je naša maslinada u opadanju, svedena skoro na 130.000 stabala.

Nadati se je, da će mjerodavni skrenuti svoju pažnju na kulturu masline — te i podići maslinarstvo, tu našu glavnu granu gospodarstva.

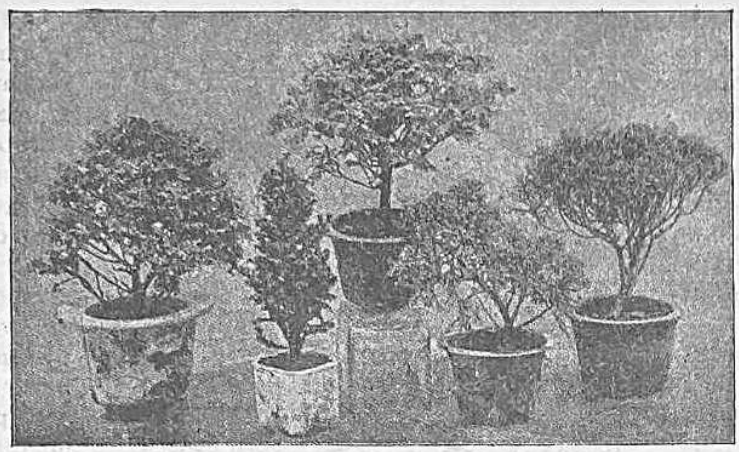

JAPANSKO PATULJASTO DRVEĆE:
1) Chamaecyparis obtusa; 2) Cryptomeria japonica compacta; 3) Chamaecyparis obtusa aurea; 4) Juniperus japonica aurea nana; 5) Juniperus chinensis.

Cvjetne gredice i rondeli.

(Sa slikama)

(Svršetak.)

Oblik cvjetne gredice uglast je i to četvero-petero ili više uglast. Okrugle ili eliptične cvjetne gredice kao i razne varijante ovakovih oblika nazivamo rondelima (prema francuskom rond - okrugao). Sa udivljenjem rado promatramo rondele javnih nasada, koji su gdješto prava umjetnina. U malom cvjetnjaku jedva će si tko od nas moći nešto slična udesiti, jer za takav obilan cvjetni ukras treba imati ne samo klijališta nego i staklenike, odakle se presadnice pa i cijele uzgojene biljke prenose na priređene rondele. Mi toga rijetko kada imamo, pa se dakako zadovoljavamo i jednostavnijim cvjetnim ukrasom. No i takav, skromniji, cvjetni ukras znade biti krasan. Svakako nam je cvjetni rondel, koji smo sami ukrasili, jednako mio kaošto i najljepši umjetno iskićeni cvjetni rondel, uređen rukom umjetnika-vrtlara. Uspije li nam zgodnom kombinacijom boja i oblika udesiti cvjetni rondel tako, da prija svačijem oku, tad ne žalimo ni truda a niti ono malo novca, utrošenog na ukrašenje cvjetnog rondela.

Okrugli cvjetni rondel najlaglje je udesiti. Da dobijemo posve okrugao oblik, treba da u sredini rondela učvrstimo kolčić, od kojeg mjerimo na sve strane jednake razmake do oboda kružnice. Kako se može opisati pravilna kružnica pomoću kakve vrpce ili užeta, vidi se na slici. Da opišemo elipsu treba učvrstiti dva ponešto razmaknuta kolčića. Trećim, slobodnim, kolčićem opisujemo elipsu, pri čemu pazimo da uže bude uvijek napeto. Kružnica kao i elipsa dade se još i kojekako razdijeliti u 4, 6 ili više dijelova, pa time dobivamo najraznoličnije figure (vidi slike). Dakako da je, osim ovih koje smo na slici prikazali, moguće još i mnoštvo raznih kombinacija. Cvjetni ukras rondela stvar je ukusa. I tuj su moguće najraznoličnije grupacije. Navest ćemo samo nekoliko primjera i to poglavito sa jednoljetnim cvijećem.

Rondel I. (polumjer oko 1·50 m)

1. Obrub: Ageratum mexicanum compactum 20 cm širok. Sredina ispunjena sa Antirrhinum (zijevalica).
2. Obrub: Portulacca grandiflora (tušak) 25 cm širok. Sredina. Godetia, a poslije Verbena (šporiš).
3. Obrub: Phacelia campanularia. Sredina: Schizanthus hybridus (raskolak).
4. Obrub: Tropaeolum (dragoljub) niska sorta. Sredina: Gypsophila (sadarka) i u njoj ovdje-ondje Salpiglossis.
5. Obrub: Calendula (žutelj) u dva reda. Sredina Gaura Lindheimeri (svjećarka).
6. Obrub: Matricaria (titrica). Sredina: Celosia Thompsoni (perjanica)
7. Obrub: Tagetes signata (kadifa) niže sorte. Sredina: Gaura Lindheimeri (svjećarka)
8. Obrub: Petunija, 30 cm široka pruga, a u sredini Scabiosa (prženica).
9. Obrub: Verbena (šporiš) 40 cm široka pruga. Sredina: Chrysanthemum carinatum.

Rondel II.

Isti cvjetni ukras kao i za rondel I., tek što u središte rondela stavljamo kakovu ovisoku biljku jednoljetnu (Salvia splendens, ili Nicotiana affinis) ili pak koju biljku trajnicu (Dracaena indivisa, Canna indica, Yucca, Agave ili što slična.)

Rondel III.

10. Obrub: 1) Gaura Lindheimeri, 2) Whitlavia grandiflora, 3) Xeranthemum (Neven), 4) Senecio elegans (dragušac), 5) Acrolinium, 6) Tagetes signata (kadifa).

11. Obrub: 1) Nicotiana affinis, 2) i 4) Bartonia aurea, 3) i 5) Antirhinum (zijevalica) srednjevisoka, 6) Alyssum Benthami (turica).

Rondel eliptična oblika, (promjer oko $2^1/_2$ met.)

12. Obrub: Ageratum mexicanum (mirisna kunica) niska sorta, u dva reda, do toga opet u dva reda Iberis coronaria (ognjica ili stisnuša). — Sredina ispunjena makom (Papaver somniferum), a kad taj ocvate, onda se ispuni kaduljom (Salvia splendens), koju jednostavno presadimo.

13. Obrub: Phlox Drumondi (plamenac) 30 cm široka pruga. Do ovog oširoka pruga od Schizanthus hybridus i Gypsophila (sadarka) u razmacima od kojih 80 cm. U sredini Rudbeckia bicolor.

14. Obrub: Verbena (šporiš) 30 cm široka pruga, do nje Whitlavia grandiflora i naizmjence skupine Tagetes erecta. U sredini Amaranthus (trator).

Cvjetne gredice (rabate) možemo isto ukrasiti samim jednoljetnim cvijećem. U tu svrhu sijemo na posebne zaštićene gredice ili u klijalište ili pak u cvjetne sandučiće još u veljači ili ožujku razno ljetno cvijeće koje i pikiramo, a u svibnju onda presadimo na stalne cvjetne gredice. Zgodnim izborom i rasporedom toga cvijeća možemo gredicu imati tijekom cijelog ljeta u cvatu. Preporuča se uz ostalo razno cvijeće: Phlox, Autirrhinum (zijevalica), Verbena, karanfil Chabaud, rezeda (koja se sije polovicom travnja izravno na cvjetnu gredicu), pa onda razne petunije, lobelije, Scabiosa, Calendula, Tagetes, Matricaria i dr. Sve su to vrlo zahvalne, a i lijepo cvatuće biljke, koje naizmjence cvatu skoro cijelog ljeta.

Ljepotu cvjetnih gredica i rondela znatno ćemo još uvećati, ako među jednoljetno cvijeće utaknemo i po koju biljku trajnicu (perenu) ili koju biljku lončanicu (Pelargonium, Begonia, Dracaena, Yucca, raznovrsni kaktusi, pak paome i razno drugo lisnato bilje).

Za jesenski ukras cvjetnih gredica i rondela osobito su prikladni raznovrsni zvjezdani (Aster) i krizanteme.

Na koncu primjetit nam je, da se cvjetne gredice dadu vrlo lijepo ukrasiti i samim biljkama trajnicama ili pak dvogodišnjim cvijećem. Takov cvjetni ukras ipak je nešto skuplji. Mi smo za sad u ovom članku dali najnužnije upute o nasadu cvjetnih gredica i rondela samim jednoljetnim cvijećem, a bit će zgode, da donesemo iscrpivije upute i o drugom raznolikom cvjetnom bilju.

S D.

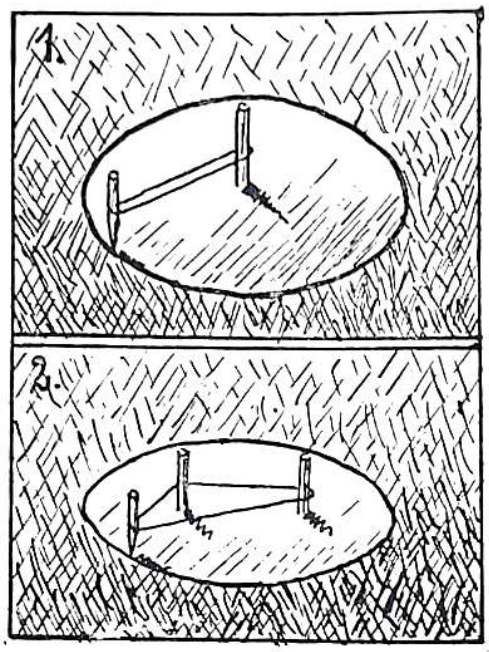

CVJETNI RONDELI.
Kako se pravi okrugao (1), a kako eliptičan (2) rondel.

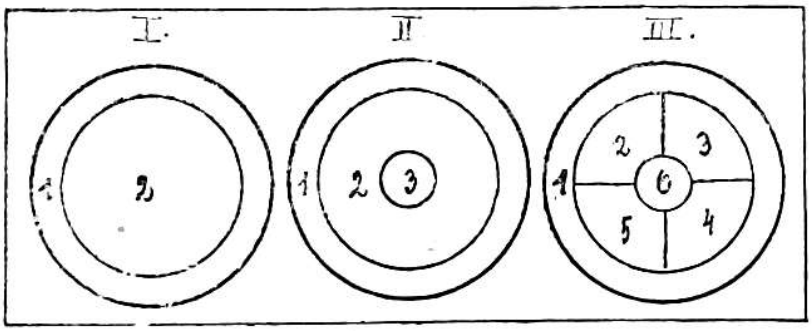

JEDNOSTAVNI, OKRUGLI CVJETNI RONDELI.

Kornjaši štetočinje na povrću.

Piše: Prof. Dr. August Langhoffer.

Među kornjašima ima dosta štetočinja na povrću i inom vrtnom bilju; većina ih je sitnih i teže se opaze, dok ih nema mnogo, ali kako se nekoji brzo množe, nije čudo, što mogu u vrtu biti od neprilike.

Pipa vrzinova tek je 3 mm. velika, crna sa svinutim rilcem. Ogrize korjenje različitih vrzina: kupusa, kelja, cvjetače, korabe. Ako ju uznemirimo, stisne se, pričini se mrtvom. Ženka odlaže pojedina jajašca u različito doba godine u stabljike povrća, kad ih rilcem nabuši tik nad zemljom ili pod zemljom; načine se kvržice, u kojima ćemo naći bjelkastu, malenu, debelu ličinku bez nogu. Takvih kvržica zna biti poviše na stabljici. U proljeće su kvržice malene, u svakoj obično po jedna ličinka. Ljeti i u jesen su kvrge veće sa više ličinaka, koje obično ostanu tu preko zime, ali znadu i izaći na okrugle rupice u zemlju, da se tamo zakukulje. Ozleđena mlada vrzina zna od ozlede gnjiti, na suncu naglo uvene, osobito koraba i cvjetača, a starije biljke, ako i ne poginu, oslabe, pa će tada biti malo koristi od njih. — Ako se nađu biljke sa tim kvržicama, ne valja ih presađivati, jer su već bolesne, a ako ih nađemo na presađenim biljkama, treba ih iščupati i spaliti. Ako ih je slučajno koje godine na nekom mjestu mnogo, neka se sadi druge godine druga koja biljka, da se leglo tim pipama brže zatre. Vele, da je dobro uz gnojenje sipati vapno, čađu. Na polju i u vrtu treba preko zime zaostale stabljike prije proljeća uništiti, da se širenje tih pipa zapriječi.

Pipa rotkvičina je bliži rođak prediđućoj, ide na rotkvicu, zađe i u cvijet vrzine, gdje ličinka pojede nezrele komuške, pa ne bude sjemena. — Druge neke srodne pipe dolaze na repicu, hren, a nekoje buše u glavicama maka.

I pipe **mišozupke** su sitni, nešto uži kornjaši, a i one buše na vrzini i srodnom bilju, kojemu izgrizu stabljike. Ženka meće jajašca u pazušno lišće ili u stabljiku. Nađu se od maja do augusta, prezime u stabljici ili gornjem dijelu korjena. I one prave nabrekline, kvržice, ali više plosnate. **Mišozupka vrzinova** ide na kelj, **mišozupka crna** na kupus i cvjetaču, **mišozupka crvenokljuna** na kupus, korabu, kelj i repu, **mišozupka repičina** na repicu.

I tu valja oštećene stabljike iščupati i spaliti, a ne baciti na gnoj, jer tamo ovi štetočinje ne moraju poginuti.

(Svršit će se.)

Šaljite pretplatu za 1926.!

Proljetne radnje u povrtnjaku.

(Svršetak.)

Nakon sjetve treba da svu pažnju priklonimo njezi usjeva. Ta njega sastoji u glavnom u plijevljenju korova, okapanju i zalijevanju usjeva. Plijevljenje korova posao je, kojim se mora započeti odmah, čim iz posijanog sjemena izniknu mlade biljčice. Treba lučiti jednogodišnji korov od trajnog. Jednogodišnji uništavamo lako, jer on se ne će ponovno javiti, ako nije mogao da razvije svog sjemena. Trajni korov obnavlja se i bez sjemena, iz svojih podzemnih česti. Zato ćemo trajni korov uništavati tako, da iz zemlje izvučemo sve njegove podzemne dijelove, koji su gdješto i vrlo duboko u zemlji razgranjeni. Jednostavnim sjeckanjem nadzemnih česti ovakovog korova čini se da samo podražujemo njegove podzemne česti na ponovno izbijanje izdanaka. Ipak se neprestanim uništavanjem nadzemnih česti, kadgod se one pojave, konačno i korijenje toga korova oslabi na toliko, te se do godine pojavi tek u posve slaboj mjeri. Jedan od najdosadnijih trajnih korova jest pirika [Agropyrum], koju moramo opisanim načinom uništavati i to upravo u doba najživlje vegetacije. Slabije ćemo uspjeti uništavanjem pirike u jesen, jer tada i neznatni zaostaci podzemnih njenih česti zadrže sposobnost, da s proljeća ponovno zakorove tlo. Prekapanjem tla ljeti, prigodom izmjene usjeva, mnogo se trajnog korova uništi, pogotovo ako pri tom iz zemlje izbacimo i podzemne česti ovakvog korova. Tlo se slabije zakorovljuje pod takvim povrtnim biljkama, koje razvijaju mnogo i velikog lišća, kao što razno zeljnato povrće, salata, raved [rebarbara] i slično. Izmjena usjeva na pojedinoj gredici i onako je potrebna i radi samog povrća, pa tako i u toj izmjeni imademo sredstvo proti zakorovljivanju tla.

Okapanje tla u vrijeme vegetacije važan je posao njege povrća, a svrha mu je ne samo uništavanje korova, nego i prozračivanje tla, da do korijenja uzmogne doprijeti uzduh. Korijenje treba dovoljno uzduha za disanje, kao što ga trebaju i nadzemni dijelovi biljke. Kod tla, koje je redovito valjano obrađivano, obično će dostajati posve plitko okapanje, koje se obavlja malom vrtnom motičicom. Lošije tlo trebat će i nešto dublje okopati. — Ovršnu koru treba ovršnim okapanjem razbijati, kadgod se ona stvori, a to će biti barem svaka dva do tri tjedna na gredicama sa malim biljkama. Kad se biljke razrastu, pa većma zasjenjuju tlo, trebat će i rijeđe okapati, jer se ni okorina ne stvara tako brzo kao na otkritom tlu.

O zalijevanju povrća bit će još posebno govora. Napominjemo tek, da je sada s proljeća važno paziti na to, da zalijevamo samo dosta ustajalom i ne prestudenom vodom. Studena voda suviše rashlađuje tlo i oduzimlje mu toplinu, bez koje mlade biljčice ne bi mogle pravo uspijevati. D. R.

Uzroci slabe plodnosti voćaka.

Najčešći je uzrok preslabe plodnosti voćaka pomanjkanje onih hraniva u tlu, bez kojih biljka ne može izgraditi jedra i obilna ploda. Takova voćka raste i grana se, gdješto i vrlo bujno, ali da donosi i ploda, treba da prikladnim gnojenjem dodamo tlu naročito fosfornih i kalijskih hraniva u obliku superfosfata odnosno Thomasove drozge, ili kalijske soli odnosno drvenog pepela. Ne rijetko pomoći će i gnojenje vapnom. Najvrednije gnojivo za voćke ipak je valjani kompost ili truli stajski gnoj. Umjereno, svrsishodno gnojenje čilskom salitrom, kao što i naravnim gnojivima koja sadrže mnogo dušika (gnoj od živadi, gnojnica, zahodski gnoj i slič.), može voćkama koristiti, no preobilno gnojenje takovim gnojivima može, naročito mlađim voćkama, i jako naškoditi. Oko prekomjerno gnojenih voćaka treba na okopano tlo posijati travno sjeme, da trave suvišak dušičnih hraniva tlu oduzmu.

U presuhom tlu voćke ne donose dovoljno ploda. U takvom tlu voćke i ne tjeraju dosta snažno, pa daju izgled zakržljalosti, jer se preslabo hrane, budući da u tlu nema dovoljno otopljenih hraniva. A i voćka, poput svega ostalog bilja, može svojim korijenjem upijati iz tla samo otopljena hraniva. Tuj možemo plodnost povećati zalijevanjem tla oko voćaka.

Uzrok slabije plodnosti može biti i u obrezivanju. Jako obrezana voćka potjerat će nove, snažne izboje, ali će donijeti manje ploda. No ima i takvih vrsti, koje u pojedinom kraju ne mogu da se prilagode prilikama, pa tuj slabije rode, premda su pod drugim prilikama veoma rodne. Ovakove voćke treba precijepiti sortama, koje su se u dotičnom kraju već pokazale rodnima.

I onda, kad su za voćku prilike najpovoljnije, pa bude plodom upravo prenatrpana, treba suviše guste plodove prorijediti, jer će inače snaga voćke malaksati, pa ne će moći da valjano zametne i ojača cvjetne pupove za dogodišnji rod.

Slaboj plodnosti znadu biti krive i nepovoljne klimatske prilike u doba cvatnje i oplodnje. Dobro je voćku za vrijeme cvatnje svaki dan malko prodrmati, (ne suviše jako), da se strese nešto dozrela peluda sa prašnika, jer će tako po koje zrno peludno dospjeti i na pestić i u njemu zametnuti plod. Dobro je u blizini voćnjaka imati pčelinjak, jer pčele posreduju oplodnju, prenoseći pelud sa prašnika na pestiće.

Konačno treba spomenuti, da ima i takovih predjela, gdje finije i osjetljivije sorte voćaka uopće ne mogu da obilnije rode. Tuj će biti moguće uzgajati samo prostije i otpornije sorte.

Razno iz vrtlarstva.

Travnjak na igralištu [športskom ili dječjem u vrtu] treba također njegovati pa svake godine s proljeća pobranati odnosno pozubljati i zasijati prikladnom smjesom sjemena onakovih trava, kojima ni gaženje mnogo ne škodi. Među takove trave ide u prvom redu engleski ljulj [Lolium perenne], kojeg u smjesi treba uzeti gotovo 50%, a ostatak smjese u najednakim dijelovima ove trave: vlasulja tvrdica [Festuca ovina], vlasulja rumenkasta [Festuca rubra], oštrica [Cynosurus], mačji repak [Phleum pratense], vlasnjača oniska [Poa pratensis], rosulja vriježovita [Agrostis stolonifera] i rosulja fiorin [Agrostis alba]. Sve ove trave uspijevaju i u manje povoljnim prilikama i na svakom tlu.

Poriluk možemo u travnju, ili već u ožujku, sijati i na otvorenoj vrtnoj gredici i to u jarke, duboke 10—15 cm. Na dnu jarka sijemo sjemenke u razmacima od 3—4 cm, a posijane sjemenke pokrijemo posve tankim slojem zemlje. Kako poriluk raste, tako i jarke postepeno zatrpavamo zemljom. Pojedine biljke

međutim vadimo za trošnju i time ih prorijedimo na razmak 15 do 20 cm. Postepenim zatrpavanjem polučujemo to, da velik dio stabljike [onaj koji je u zemlji] ostaje blijed i sočan, a takav je i za varivo tečniji.

Povrtnica mjesečarka (rotkvica) sije se obično kao međuusjev među razno povrće. Ona svojim korijenjem ne prodire duboko u zemlju, pa glavnom usjevu ne može ni da naškodi. Ako je tlo teže i lošije, dobro je prije sjetve po tlu razastrti 4—5 cm debelu naslagu zrelog komposta ili zemlje iz klijališta, pa to ponešto promiješati sa ovršnim slojem tla. Sijemo omaške narijetko i posve plitko. Za potrošnju dospijeva povrtnica već mjesec dana nakon sjetve, pa ju stoga sijemo svaki mjesec od ranog proljeća sve do jeseni.

Krtica nam je vrlo korisna time, što se ona hrani samo životinjskom hranom, napose raznim vrtnim štetočincima: kukcima, ličinkama i grčicama. Ipak nam ona često u vrtu smeta, jer svojim rovanjem izdigne iz zemlje po koju biljku i time ju uništi. Možemo ju maknuti iz vrta tako, da ju lopatom ili vilama iz zemlje iskopamo, a možemo ju i uhvatiti kakvom lovkom. Kao korisnu životinju, treba ju, gdje je moguće, šteditі, pa ju samo protjerati sa takovih mjesta, gdje nam suviše smeta. Ona ne podnosi nikakvog žestokog vonja, pa bježi sa tla, u koje smo zakopali kakvu smrdljivu riblju strvinu ili gdje smo u njene podzemne rovove [krtičnjake] metnuli drvenih triješčica ili krpica, nakvašenih katranom ili petrolejem.

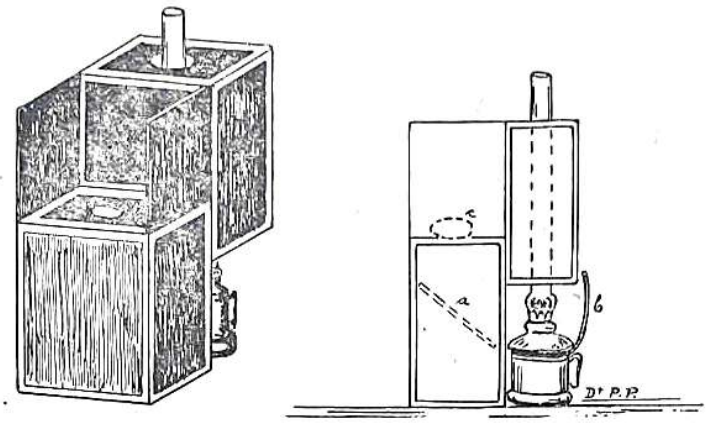

KUTIJA ZA ISPITIVANJE JAJA.

Koje vrtno bilje uspijeva i u sjeni?

Svijetlo je za sve lisnato bilje isto tako važan uslov života kao što i toplina, vlaga i uzduh. S toga će na sjenovitom mjestu biljke tim slabije uspijevati, čim gušća je sjena. Želimo li dakle, da ovakovo sjenovito mjesto ukrasimo kakovim biljem, treba prije svega da sjenu koliko moguće ublažimo. Tlo treba da je što snažnije ali ne suviše gnojeno. Biljke na sjenovitom mjestu sadimo rijeđe, da ono malo svjetla uzmogne do svake biljke doprijeti. Okapanje tla, prema potrebi i zalijevanje, pa štrcanje biljaka važni su poslovi njege biljaka u sjeni, koje bez dobre njege mogu tek jadno životariti. Od biljaka koje sjenu najlaglje podnose, spominjemo bršljan (Hedera) i zimzelen (Vinca), a od ukrasnog grmlja i drvlja: mahonija (Mahonia aquifolium), božikovina (Ilex aquifolium), zimolez (Ligustrum vulgare i L. ovalifolium), tisa (Taxus), šimšir (Buxus) pa Ribes alpinum i dr. Uspijeva tuj i razno cvjetno bilje kao: kopitnjak (Asarum europaeum), gjurgjica (Convalaria maialis), kamenika (Saxifraga umbrosa). U blažoj sjeni uspijevaju od jednoljetnog cvijeća: ceceljika (Oxalis), ljuboduška (Reseda), glađenac (Cuphea), Calliopsis, Nemophila, klinčić Dianthus barbatus, žutelj (Calendula), zijevalica (Antirrhinum), polanak (Linaria) kao i nekoje sorte od Amaranthus i Iberis. — Na ponešto zasjenjeno mjesto možemo presaditi i nekoje biljke, uzgojene u klijalištu ili u cvjetnim loncima, kao: begonije, fuksije, hortenzije, tradeskancije, netek Impatiens Sultani, no sve one zahtjevaju dobru, rahlu ali snažnu zemlju.

Od biljaka trajnica uspijevaju na ponešto zasijenjenom mjestu: visibaba (Galanthus), drijemovac (Leucoium), mirisna ljubica (Viola odorata), pasja ljubica [Viola canina], lazarkinja [Asperula odorata], jaglac Primula veris, kukurijek [Helleborus], Solomunov pečat [Polygonatum multiflorum], pocjepak [Majanthemum bifolium], orešac [Orobus vernus], šupaljka [Corydalis], ivica [Ajuga], planinčica [Trollius], plamenac Phlox decussata, šumarica [Anemone nemorosa, A. japonica, A. sylvestris], pakujac [Aquilegia], klobučić [Aconitum], suručica [Spiraea], divokoznjak [Doronicum], lijer zlatan [Lilium Martagon], lipica ili krespin [Epimedium], trojka [Trillium], sve sorte Funkia [Hemerocalis], pa zumbul [Hyacinthus], tulipan i narcisa, jetrenka [Hepatica], procjepak Scylla bifolia i dr. Osim toga i mnoge paprati [Filices]. — Nekoje voćno grmlje kao ogrozd i malina može uspijevati u blagoj sjeni voćaka. Od povrća podnosi ovakovu blagu sjenu: kelj, špinat, grah i razno kuhinjsko zelenje.

Inkubator.

(Sprava za umjetno leženje pilića.)

Dr. Pius Pavlinić, Zagreb.

(Svršetak)

Biti će od koristi da pobliže razmotrimo okolnosti, pod kojima se vrši naravno leženje. U prirodi vrši se leženje oplođenih jaja utjecajem tjelesne topline nasađene životinje. U sredini njenog gnijezda utvrđena je temperatura od 39—40°C, dok s rubova biva često i ispod 39. Prema tome razlika od 2°C ne djeluje štetno, jedino nesmije da to prečesto biva niti da predugo traje. Za kvočku naime znademo, da ona i po dva puta dnevno jaja premeće tako, da u jutro s rubova zapažena jaja, naveče zateknemo u sredini gnijezda. Nadalje znademo, da se kokoš prvih dana nediže sa gnijezda, dok to kasnije biva dnevno i u sve dužim razmacima. Početkom jaja brže i lakše ohladne, jer još nemaju vlastite topline, pa ih kokoš i ne ostavlja nego na kratko vrijeme, dok dalnjim razvitkom zametaka ovi pridržavaju i proizvode vlastitu toplinu, te ih ponekad kokoš ostavlja i po cijeli jedan sat. Dali to ona čini lih radi vlastite tjelesne potrebe (hrana, piće i drugo) ili instinktivno i radi jaja samih, nije nam poznato, jedino dobro je da tu činjenicu uočimo, pa da

ju što vjernije oponašamo pri umjetnom leženju. Time, što začeto pile biva dnevno izloženo dnevnoj hladnoći, ono se postepeno privikava kasnijim životnim okolnostima, što je po njegov organizam od nepobitne važnosti i potrebe. Kokoš, osim što jaja dnevno premeće s rubova na sredinu i obratno, ona ih zaokreće i oko njihove osi. Time se sprječava slijepljenje embrionalnih kožica u zametka. Kad bi naime jaja od 4—13 dana ostala nepokrenuta, to bi toplina, što neprekidno pridolazi istim smjerom (odozgo spram dole, od tijela kokoškinog), privukla embrio i taj bi uginuo. Naprotiv prevrtavanjem jaja mi embrio primoramo, da naizmjenično vazda putuje odozdo gore, po čemu, ležeć u bjelančevini, on nailazi na novu hranu, a pri tome čini i kretnje, koje pospješuju tvarnu izmjenu, pa je doslijedno tome brži i bolji razvitak njegov. Premalo okretano jaje ili zamre ili pak je izvaljeno pile ubogaljeno. Pod konac leženja (zadnja dva do tri dana) kokoš jaja ne prevrće, nego nakljucana jaja okreće tek spram gore. To je od važnosti da upamtimo i oponašamo, jer time samo sprječavamo, da moguće zaostala tekućina u jajetu pile uguši. Pri koncu leženja temperatura se u prirodnog gnijezda podržaje konstantno na 40—40.5°C

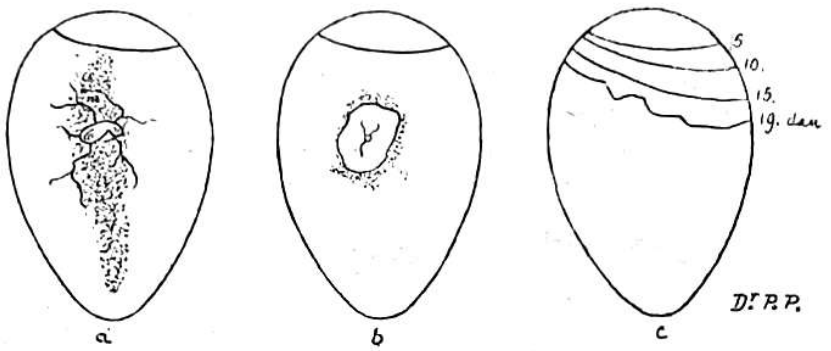

RAZVITAK ZAMETKA U JAJETU.

Kod *a)* živi; *b)* mrtav zametak 6 dana po nasadu; kod *c)* označeno je povećavanje praznog prostora u jajetu tijekom nasada.

Od važnosti je, da se pozabavimo i pitanjem vlage u nasada. Svi znademo, da postarije jaje klopoće, ono se usuši t. j. sadržina se njegova smanji, a znademo i to, da se jaja tim brže osuše, čim suši je okolišnji zrak i što viša je njegova temperatura. Pri nasadu zagriju se jaja najmanje za kojih 20°C (od 20°, koliko recimo iznosi dnevna toplina, na 40°C), pa to i nebi ostalo bez štetnih poslijedica po zametak, da se priroda inače pobrinula nije. Jaje se istina zagrije na dvostruku temperaturu, al za to se taj ispod kvočke na isti stepen zagrijani uzduh ponajprije dobrim dijelom zasićuje isparinama kokošijeg tijela, a tek ograničen dio vlage izvuče iz jaja samih prije, neg što (ventilacijom kroz perje) ode, da na njegovo mjesto stupi opet svjež zrak. Na taj način vlada ispod kvočke ne samo konstantna toplina već i konstantna vlaga, utjecajem kojih se tekućina u jaja konstantno, al jednakomjerno smanjuje, dotično, zračan prostor u istih biva sve veći i veći. Specialnim opažanjem je ustanovljeno, da u jaja s normalnim zametkom nakon prvih 8 dana ima da bude tek 1 cm velika praznina, nakon 14 dana 1·5—2 cm, a pri koncu ima da se $^1/_3$ tekućine isuši. Kad bi smanjivanje tekućine u jaja prebrzo ili nejednakomjerno išlo, zametak se nebi mogao kretati normalno, a već razvito pile nebi se moglo izvalit, pošto bi ga embrionalne kožice čvrsto stegle i konačno ugušile. Naprotiv, kad bi zrak za cijelo vrijeme leženja ostao vlagom zasićen, nebi se tekućina u jajetu mogla smanjit i pile bi se u njoj jednostavno udavilo.

Ne rijetko se desi, da nas poneka kokoš, za koju smo već držali da je nestala, iznenadi jednog dana lijepim jatom zdravih pilića. Tek osobitom pažnjom otkrit ćemo u kakvom nepristupačnom, gustom grmlju njeno neugledno i na zemlji samoj udešeno gnjezdo. Nema tu nikakvih osobitih naprava, tek kakva grančica, slamica i uvelo lišće, a uspjeh ipak osobit: u takovih gnijezda nećemo u opće ili tek u vrlo rijetkim slučajevima naići na jaje, u kojeg bi zametak u razviću bio uginuo. Po tom se izvodi kao uslov za dobar ishod nasada: pridolazak topline odozgo, a istovremeno hlađenje odozdo.

Konačno spomenuo bi potrebu pridolaska kisika do jaja, pošto ga zametci troše, a istovremeno luče ugljikov dvokis t. j. oni dišu. U inkubatoru udešena ventilacija služi ujedno i hlađenju jaja odozdo. Zimi, kad je razlika između vanjske temperature i one u aparatu velika, to je ventilacija dotično cirkulacija zraka velika. Za to ljeti imademo ventilaciji posvetiti veću pažnju nego li zimi.

Razno iz sitnog živinogojstva.

Kako ćemo raspoznati oplođeno od neoplođenog jajeta? Tokom nasada potrebno je uvjeriti se jesu li jaja oplođena t. j. dali će se iz svakog nasađenog jajeta izvaliti pile. Početnik to može da utvrdi već šesti dan po nasadu, a korist od tog ispitivanja je slijedeća: 1. Neoplođena se jaja dadu u kuhinji još posvema dobro upotrijebiti; 2. Izbacivanjem ovih ostaje pod kvočkom manje jaja, koje ona onda može bolje prekriti i grijati, dotično u inkubatoru dobijemo više mjesta pa i više vremena za potrebno svakodnevno preokretanje i premetanje jaja; 3. Mućci kaošto i jaja sa zamrlim zametkom hladnija su od onih, u kojih imade živ zametak, pa uslijed svoje hladnoće nepovoljno djeluju na okolinu svoju.

Za to ispitivanje udesimo si sandučić od tankih daščica, kako nam to slika prikazuje. Na slici je slovom a) označen reflektor uz običnu svjetiljku, a slovom b) ogledalo, što je koso spram izvora svjetla namješteno tako, da svjetlo odbija spram jajeta. Otvor c), u kojemu jaje pološke leži, obrubimo crnim komadom sukna, kako nebi nuz jaje prodrle zrake svjetla.

Oplođeno jaje 5 dana nakon nasada raspoznajemo tako, što u njeg opažamo kao neku paučinastu pređu, što se protegla s jednog kraja jaja na drugi, a u toj pređi leži zametak, iz kojeg proizlaze krvožilice. U tog jajeta zametak pliva i ne drži se ljuske. Mućci su naprotiv još bistri, zametak prileži ljuski i nema u njeg razvijenih krvožilica.

Petnajstog dana ponovit ćemo ispitivanje: jaja, u kojih je zametak živ, neprozirna su i topla. Kroz četvrt sata rashlađena jaja prislonimo jedno po jedno o

vjeđe oka: jaje, o kojem dobijemo osjećaj posvemašnje hladnoće, sadržaje mrtav zametak. *Dr. P. P.*

Bređim zečicama (kunicama) treba davati dosta valjane stelje, koja upija tekuće izmetine, da ležaj zečice bude uvijek dovoljno suh. Preporuča se za stelju uzimati tresetni mulj, suhi pijesak ili sječenu slamu. Ležište mora biti i dosta prostrano, jer neprikladno i pretijesno ležište češće je uzrokom pometnuća. Kod prelaza od suhe hrane na zelenu treba paziti, da taj prelaz ne bude prenagao. Postepenim miješanjem sjeckane trave k sijenu i ostaloj suhoj hrani izbjeći ćemo opasnost, da zečica dobije proljev, koji je osobito opasan kod bređih zečica finijih pasmina.

Radni kalendar za travanj (april).

Toplo, sunčano vrijeme pobudi bilje na živahniju vegetaciju, u kojoj mahom nastane zastoj, nadođe li nenadana studen pa i snijeg, kao što se u ovom mjesecu znade često i dogoditi. Bilju mogu osobito da naškode oštri, ledeni vjetrovi kao i proljetni mrazovi. Naprotiv mirni dani, nevjetroviti, pa i za jače studeni, obično ne donose nikakove štete. — Sve biljke, naročito one u klijalištu, treba otvrdnuti t. j. priučiti na nagle vremenske promjene, no ni u tome ne valja prekoračiti granicu mogućnosti. Stoga treba imati vazda u pripremi slamene pletere ili drugo kakvo prikladno pokrivalo, kojim možemo pokriti osjetljivije biljke za slučaj iznenadnog mraza. Za mirna vremena otklonit ćemo ozbiljnije štete uslijed mraza i time, ako palimo granje, mokru slamu ili slične tvari, koje kod gorenja jako dime. Bilje, prekrito dimom, ne će mraz oštetiti.

U voćnjaku svršavamo sve poslove prošlog mjeseca, u koliko ih nismo doslije posvršavali. Sa kalamljenjem i precijepljivanjem treba požuriti. Kad započnu življe kolati sokovi, kalamimo pod koru. — Pojedine starije voćke, koje nam unatoč najveće njege ne daju dovoljno ploda, možemo pomladiti tako, da s proljeća poodrežemo sve stare, boležljive grane. Iz izboja, što će nakon toga potjerati, formirat ćemo novu krošnju. Ovakovo pomlađivanje od koristi je naročito kod šljiva, dok trešnje ne valja ovako pomlađivati. — Štrcanje otopinom modre galice dobro je još prije cvatnje po prviput preduzeti kao sredstvo, kojim ćemo u zametku ugušiti razne bolesti voćaka. Mlade voćkice pregledati i prema potrebi privezati uz kolac, da pravilnije rastu i da ih vjetar ne lama. Ne smijemo zaboraviti, da presađene mlade voćke zalijemo i to ustajalom i ne odviše studenom vodom. Oko debla voćaka prekopati t. zv. zdjelice i prekopano tlo prekriti slojem dovoljno trula gnoja. — Odrezati sve t. zv. vodene mlazove na voćkama, osim onih, koje želimo upotrebiti za popunjenje krošnje. Slabo rastuće grane kao i čitava stabla, koja se dosta snažno ne razvijaju, ne cvatu ili ne donose ploda, popravit će se, ako na kori debla odnosno grane načinimo oštrim nožem koji zarez po duljini. Pri tome valja prerezati samo koru, a ne suviše nožem pritisnuti, da se ne oštećuje i drvo. — Gdjegod se pojave bilo kakve gusjenice, treba ih tamaniti; isto tako i hrušteve i slične štetočinje.

Voćno grmlje već je obrezano, a zemlja pod njim okopana i bez korova. — Kad se vrijeme ustalilo, odstranili smo zimski pokrov sa smokava. Sve suhe, kržljave i odviše guste grane odrežu se ili prirežu. Smokva voli snažnu zemlju, pa joj prija gnojenje posve trulim gnojem, a i zalijevanje kadgod u zemlji nema dosta vlage. Jagode mogu se još i sada presađivati, u koliko to nismo još prošle godine prije jeseni učinili.

U povrtnjaku nastavljamo sve radnje iz prošlog mjeseca. Sada je doba glavne sjetve na otvorenom vrtu. Siju se razne vrsti salate glavatice, pa razno zeljnato povrće kao zelje, kelj, koraba, karfijol i dr. Sjetva neka je rijetka, da između pojedinih biljčica bude razmak oko 3—4 cm. Nešto kasnije sije se lisnati kelj i slično zeljnato povrće, koje za potrošnju dospijeva tek nakon jesenskih mrazova. Sije se dakako i povrtnica mjesečarka, pa rotkva, mrkva i španjolski zmijak (jagur), dakle sve ono što doslije još nije posijano. Ponovno se sije grašak. Polovicom mjeseca sadi se grah čučavac a potkraj mjeseca i grah tačkaš. Da nam ljeti ne uzmanjka svježeg graha za varivo, zasadit ćemo svakih desetak dana po koji red. — Tijekom mjeseca presađujemo i presadnice raznog ranog zeljnatog povrća na otvorene gredice. Tako: karfijol, rano zelje, korabu, glavati kelj i slično povrće. Ove presadnice su većinom uzgojene u klijalištu, pa ih je tuj već trebalo što većma otvrdnuti i priučiti na vremenske nepogode time, da se klijališta obilno zrače. — U polovici travnja siju se krastavci, buče i dinje u klijalište ili u cvjetne lonce ili kutijice, odakle ćemo biljke n svibnju na vrtne gredice presaditi. — Sadimo krumpir; početkom travnja rane a poslije i kasnije sorte. — Razno mirodijsko bilje sije se na posebne gredice, odakle se pikira odnosno rasađuje. — Sve povrtne gredice treba marljivo plijeviti, okapati, a nastupi li toplo i sušno vrijeme, i zalijevati. — U travnju je doba za nasađivanje novih šparžišta. Za sadnju rabimo dvo ili jedno-godišnje špargine rasadnice. Prve godine možemo među redovima novog šparžišta saditi kao međuusjev salatu glavaticu, korabu ili slično povrće. Uređujemo i sadimo sada i novi nasad raveda (rabarbare).

U cvjetnjaku sa ukrasnog grmlja, drveća i ruža odstranimo zimski zaštitni pokrov. Sve cvjetne gredice češće okapati i plijeviti, a tako i razno ukrasno grmlje i ruže, koje sada treba i obrezati. (Vidi članak u broju 3. o. g.) Dovršujemo sadnju i presađivanje cvijeća i ukrasnog grmlja. Sijemo razno jednoljetno cvijeće na otvorene vrtne gredice, a mlade sjemenjačice rasadujemo na prikladan razmak. Mnoge vrste ovog cvijeća ljepše napreduju i obilnije cvatu, ako su do presada uzgojene u klijalištu ili u cvjetnim sanducima. Sadimo gomolje odnosno lukovice raznog cvijeća (Gladiola, Montbretia, i dr.) — Od poznatijeg cvijeća ukrasuju nam cvjetnjake sada cvatući: zumbul (Hyacinthus), tulipan, šafran (Crocus), procjepak (Scylla) pa perunika (Iris), potočnica (Myosotis), maćuhica (Viola tricolor), plamenac (Phlox), Primula, Auricula, Anemone, Aubrietia, Erythronium, Adonis, Gentiana i dr., a u cvatu je i razno ukrasno grmlje i drvlje kao: dren (Cornus mas), Mahonia, Forsythia, Prunus triloba, Amygdalus, Ribes, Cydonia (Chaenomeles) i slič., a ne mali ukras vrtova sada su i cvatuće voćke.

Travnjak treba pomno njegovati, da nam bude ukras vrtu. Kojekakav trajni korov treba korijenjem iz zemlje izvući kadgod se pokaže. Vjetar donosi i sa drugih travnjaka sjemenje, pa se travnjak uz nedovoljnu njegu lako zakorovi. Svakih desetak dana treba travnjak kosilicom (strojem) ili kosom pokositi, a za sušna vremena obilno vodom zalijevati, da bude trava svježa i jednolična. — Za sjetvu travnjaka u travnju je najprikladnije doba.

U peradnjaku treba čestim čišćenjem i raskuživanjem spriječiti umnažanje razne gamadi, koja može mladom leglu uzrokovati mnogo štete. Sijeno odnosno slamu u gnijezdima češće izmijeniti. — Skrbiti da živad i u zatvorenom prostoru ima dosta pijeska, a po mogućnosti i prilike za ćeprkanje. U tu svrhu dobro je metnuti po koji iskopani busen sa travnjaka u peradnjak. — Valjana hrana treba jednako mladunčadi kao što i kokama nesilicama, koje nesu i bolje i više, ako im u hrani dajemo uvijek dovoljno zelenja, mesnih otpadaka i mrvljenih kostiju ili ljupina od jaja. — Mlade guščice osjetljive su u prvo vrijeme na studen i vlagu, pa ih samo za lijepih i suhih dana puštamo na travnjak na pašu, što im vrlo prija. Hranimo ih isprva isjeckanim, tvrdo kuhanim jajima, promiješanim sa smrvljenim starim kruhom i isjeckanim lišćem od kopriva. — I za ostalu živad paša je prava blagodat. Jaja od patke rado podmičemo pod kvočku ili puru, jer patka obično nije dobra sjedilica.

Ostale sitnije domaće životinje. Kod hranidbe zelenjem treba paziti, da hrana ne bude mokra, ukisla ili uparena. Prije zelene dobro je dati uvijek nešto suhe krme, da si životinje utaže prvu glad, pa da odviše pohlepno ne jedu. Mlade jariće i jagnjad puštamo zajedno sa starima na pašu, ali ne na vlažan travnjak. — U prošlom broju na ovom mjestu potkrala nam se jedna pogriješka, koju ovim ispravljamo: Mlade kuniće ostavljamo da sišu 5—7 tjedana, prem da oni u to doba pomalo jedu i drugu hranu.

U pčelinjaku započeo je novi život. Pčele za povoljna vremena već marljivo izlijeću na pašu, gdje nalaze dosta peluda a ponešto i meda. Sve to ipak često ne dostaje, jer mlado leglo treba mnogo hrane. Pčelar se s toga morao još u jesen pobrinuti za to, da svaki pčelac ima dovoljnu zalihu hrane. Bez dovoljno hrane pčelac će upravo u ovo doba lako nastradati. Matica prestane nesti jajašca, a pčele radilice napuste mlado leglo, koje tada ugine i gnjije, a od tog gnjileža strada ubrzo i cijeli pčelac. Sve to dade se spriječiti umjetnom prihranom ili pak suženjem prostora za ležanje ili spajanjem slabih pčelaca sa jakima. Kod snažnih pčelaca možemo ležište, pomoću Hanemanove rešetke, sada proširiti.

Pitanja i odgovori.

M. P. N., Subotica. — „Pikirati cvijeće“ znači mlade biljčice, iznikle iz sjemena, presaditi i to čim su se razvila prva 2 do 3 listića. Biljčicu oprezno izvadimo iz zemlje, a glavni korijenčić, prikratimo za trećinu ili četvrtinu duljine tako, da ga noktom presiječemo. Ovako priređenu biljčicu usadimo u jamicu, izdubenu prikladnim komadićem drva. Nakon što smo zemlju uz korijenje biljčica pritisnuli, da oko korijenja ne ostanu šupljine, zalijemo ih vodom. Biljčice su ovim presađivanjem u prvi čas smetane u svom rastenju, no ubrzo se one oporave i razviju novo korijenje, na kojemu se razviju još obilnije one sitne korijenove dlačice, kroz koje biljka upija hranive sokove iz tla. Kod pikiranja biljke uvijek presadimo na nešto veći razmak, nego li što su bile u sjemeništu posijane. Biljke tako dolaze u nove i povoljnije prilike, u kojima snažnije i življe porastu. Za koji tjedan ove će pikirane biljke ojačati toliko, da ćemo ih moći presaditi na njihovo stalno mjesto. — Pikiranje prija gotovo svemu cvjetnom bilju, osim onog koje razvija svoje korijenje dublje u zemlji, pa mu za snažni razvitak treba upravo takvo duboko korijenje, koje bi se pikiranjem uništilo. Od jednoljetnog cvijeća nije potrebno pikirati vrste: Reseda, Collinsia, Godetia, Nemophila, Clarkia, Oxalis rosea, Linum grandiflorum, Campanula pentagonia, Leptosiphon, pa ni nekoje zvjezdane (Aster), šeboje (Cheiranthus anuus i C. maritimus) i još nekoje, ali treba preguste usjeve prorijediti tako, da pojedine slabije sjemenjačice izvučemo iz zemlje. Većini jednoljetnog cvijeća kao što i svima biljkama trajnicama pikiranje prija.

Gđa. Ljubica Prpić, supruga šumar. savjetnika, Glina. Javljate nam, da su se posušili listovi Vaše 3 m visoke lepezaste paome (Latania) i to oni, koji su od prozora odkrenuti, dok su listovi prema prozoru ostali divno zeleni. Držimo, da će tome biti glavni razlog pomanjkanje svjetla, čemu se vjerojatno pridružilo još i strujanje uzduha iz toplije sobe kroz vrata, kojima je okrenuta ona postradala strana palme. U tome mišljenju utvrđuje nas činjenica, što je stradala baš samo ta, jedna strana palme. Ovako ogromne paome u običnim sobama, gdje na njih ne pada svjetlo sa sviju strana (dakle i koso odozgora), lako stradaju, pa ih je moguće sačuvati samo osobito pomnom njegom i time, da ih od vremena do vremena okrećemo tako, te naizmjence bude sad jedna sad druga strana izložena svjetlu. Lepezaste paome u tom su pogledu naročito osjetljive. Bilo bi dobro presaditi ju, a pri tome joj ogledati korijenje, jer možda ste ju zimi i odviše obilno zalijevali, uslijed čega joj je korijenje djelomice postradalo, a cijela palma time dospjela u neko bolećivo stanje, pa je mogla zadržati samo onaj dio listova, koji su bili u povoljnijim prilikama obzirom na svjetlo i toplinu. Kod presađivanja izrezati samo ono korijenje, koje je možda nagnjilo, strulo ili inače stradalo; zdravo ne dirati. Savjetovali bismo Vam, da kod tog posla prizovete u pomoć vješta vrtlara, koji će se moći uvjeriti, je li ova naša diagnoza (ovako iz daljine) odgovara faktičnom stanju. — Postradale listove treba odrezati.

Na uvaženje!

Radi preuređenja električnog pogona strojeva u tiskari M. Šek, kao i radi povišene naklade, nije nam nikako bilo moguće spriječiti nešto osjetljivije zakašnjenje ovog broja. — Istovremeno reorganizovali smo i administraciju lista, koja će od sada svima zahtjevima potpuno odgovarati. Naše cijenj. pretplatnike molimo, da izvole ovo primiti na znanje

Uredništvo i Uprava.

Književne vijesti.

Prof. Ivan Ritig: **Vinogradarstvo.** Drugo, prošireno izdanje sa 91 slikom. Cijena 80·— Dinara.

Pisac ove knjige profesor je vinogradarstva na gospodarskom fakultetu zagrebačkog sveučilišta, poznat kao odličan stručnjak. Njegovo „Vinogradarstvo“ spada bez sumnje među najbolje gospodarske knjige u našoj stručnoj literaturi. Ova je knjiga jednako vrijedna praktičaru vinogradaru u njegovom vinogradarskom radu, kao što i svakom onomu, koji želi da se uputi o svim najvažnijim tekovinama vinogradarske teorije.

Knjiga obasiže ovih deset poglavlja: I. Porijetlo i povijest vinove loze; II. Statistički prikaz vinogradarstva; III. Ustrojstvo trsa; IV. Život vinove loze; V. Činioci, koji utječu na kakvoću i množinu priroda vinove loze; VI. Ampelografija (opis vrsta i odlika vinove loze); VII. Razmnažanje i cijepljenje vinove loze; VIII. Obnova i sadnja vinograda; IX. Njega i obrađivanje starijih vinograda; X. Bolesti i nepogode vinove loze.

Djelo je izašlo u ukusnoj i solidnoj opremi naklade Bibliografskog zavoda d. d., Zagreb, Gundulićeva ulica 29, a dobiva se i u svim boljim knjižarama.

Glavni i odgovorni urednik: **Stjepan Pirnat, prof., Zagreb, Ciglana br. 24.** — Vlasnik i izdavač: **Konzorcij „Uzorni Vrtlar“.** — Tisak: **M. Šek, Zagreb, Strossmayerova ulica br. 6.**

Golubove

florentinske ili malteške tko ima na prodaju — neka javi upravi „Uzornog Vrtlara“.

Molim lijepo

kakovog nepoznatog prijatelja iz Dalmacije, da mi pouzećem pošalje po 2 komada maslina, narandi i limuna po mogućnosti već kalamljenih. Visina do 1 metar. Pripravan sam na protu uslugu i da podmirim troškove. Unapred se zahvaljuje: R. Skočibušić, upr. škole u Prnjavoru (Bosna). 853

Pauna i paunicu

4 god. stare, za rasplod zajamčeno sposobne pred skorim nesenjem — prodajem odmah za 2000 Din. Ovo su izložbeni komadi, vrlo lijepi za ukras dvora i perivoja. Paun ima dugi krasni rep, a može doseći starost do 50 god. — Peradarstvo J. Gazdić, Vel. Grdjevac. 847

Ručna sijalica

„Ernterelch“ (njem. patent), veoma praktična sprava, kojom se polučuje znatna prištednja kod sjetve, te obilan i lijep plod.

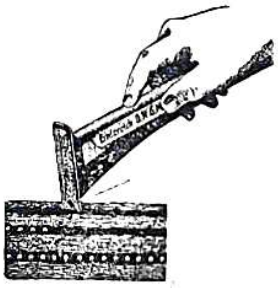

Sprava je iz žute mjedi. Providjena je pomičnim otvorom, za sve veličine zrna, te se uz cijenu od Din. 20·— (ako se novac pošalje unaprijed) može naručiti od uprave „Uzorni Vrtlar“ Zagreb I., poštanski pretinac broj 201. Pouzećem ili preporučeno stoji još 3—5 Dinara više. 850

Kod većeg

umjetnog vrtlarstva u Zagrebu ili okolici želi stupiti u nauk 15 god. dječak, zdrav, dobro razvijen i dosta jak. Tko takovog želi, neka se obrati na g. Stjepana Kaiser, Zagreb, Veliki dol 5. 846

Zečevi

Belgijski velikani, ženke do 8 mjeseci stare. Francuski ovnoliki, mužjaci 8 mjeseci stari, veliki Chinchilla, najljepše dlake, Angora, Srebrenasti, Hermelinski, Smeđi (Loh), koji proizlaze od nagrađenih pasmina. Dobivaju se kod: Hermann Pošinger v Kamnici br. 35 pri Mariboru. 855

Kunića

belgijskog orijaša, zajamčeno čistokrvnog, zdravog i sposobnog za rasplod kupio bih. Tko ima na prodaju, neka mi javi: boju, težinu, starost i cijenu. Franjo Komarek, brijač, Bjelovar, Frankopanska ul. 854

VINOGRADARI!

Poznate gumice za cijepljenje vinove loze marke

„PIRELLI“

dobijete uz tvorničke cijene kod 848

BRAĆA NAŠIMBENI

ZAGREB, Samostanska ulica 1

Višekratnim oglašivanjem polučuje se

sigurnu uspjeh!

Rosa canina

stratificirano seme i preparirano za lako klijanje, 1 kilogram 50·— Dinara — prodaje:

Trgovina semenja

Tima Vladisavljević

Beograd, Bosanska ul. 30

Ukusna izradba modernih **nadgrobnih**

vijenaca

bouqueta i raznih arangementa. Trgovina svježeg cvijeća sa talijanske riviere

T. Svoboda
Zagreb

Frankopanska ulica 2-b

Telefon 10—27

Sadnice

ljubica

prodajem
100 komada 15 Dinara

Dvogodišnje EVONIMUS

lijepe biljke, 3 Din. po komadu uz pouzeće. **Alois Schwarzl, vrtlarstvo, Dubrovnik.** 852

Preporučamo za **proljetnu sadnju** veliku zalihu:

voćaka

svake vrsti: **Ribiz, ogrozd, maline i jagode. — Ukrasno**

grmlje i drveće
Konifere

Ruže

najveći izbor
Perenne i t. d.

Sve biljke u najboljoj kvaliteti. Poseban **Odio za projektovanje i izvađanje vrtova,** parkova, voćnjaka i t. d. Preinačivanje i uzdržavanje istih. Savjesna i moderna izvedba. Najbolja i solidna podvorba. — Umjerene cijene!

„Jankomir" dd.
velevrtlarija i rasadnik
Zagreb - Stenjevec
Telefon 7-04

Vrtlara (Baštovana)

potpuno vještog povrćarstvu, cvjećarstvu i uređenju parkova, traži uprava kaznenog zavoda u Srem. Mitrovici. Isti mora biti potpuno vješt u svojoj struci, pismen, da je vojnoj dužnosti udovoljio i da je trezven. Isti će biti namješten kao stražar zvaničnik prve tri godine privremeno, a nakon toga stalno. Plaća je po zakonu o državnim činovnicima i službenicima. Molbe sastavljene i obložene po propisima čl. 12 zakona o činovnicima i ostalim službenicima, a taksirane sa 25 Din. valja podnijeti upravi kaznenog zavoda u Srem. Mitrovici. 818

Za proljetnu cvatnju

Nuđamo veće količine:

Viola tricolor maxima

u vrstama, Goldprinz žuta, Lord Beaconsfield i Kaiser Wilhelm, plave. Schneewitchen i Nordpol bijele. Märzräuber tamno-ljubičaste, te Mars, ultramarin

Silene compacta rosea

Myosotis:

Bonetti, „Zwergkönigin", alpestris, Victoria, indigo, compacta hybrida, Liebesstern. - Cijene:
100 komada 150·— Dinara
1000 komada 1250·— Dinara
Trgovački vrtlari popust!

„Jankomir" dd.
velevrtlarija i rasadnik
Zagreb - Stenjevec

Jaja za nasad

od čistokrvne pasmine „Plymouth-Rocks" kokoši razašilje komad po 4 Din.: Juraj Horvat, Bjelovar. 829

Talijanski kesten

veliki, ruže visoke, niske, plezavke, razno ukrasno grmlje, cepljene breskve, slive, jabolčne pritlikavce, grme, kordone, najbolše vrste ribesel, senčulin, bušpan — nudi: I. STRASER, vertnar, Dečno selo, pošta Arliče-Brežice, Slovenija. 831

Jaja za nasad

od čistokrvnih žutih „Orpington" kokoši porijeklom iz Češke prodajemo po 8 Din. komad. Težina pjetla od 4—6 kg., a kokoši 3½—4 kg. Kokoš nosi 140—170 komada jaja godišnje. Meso je tečnije nego od naših domaćih kokoši. Ne oklijevajte, nego pišite još danas na adresu: Z. Radaković, Bjelovar, Rusanova ul. 5. 819

Trgovine cvijeća!

Nuđam prvorazrednu **paprat** za dekoracije i t. d. Razašiljem kroz cijelu zimu do svibnja:

5 kg pošt. omot	ASPIDIUM ACUL. cca 800 kom.	à D	36·—
5 „ „ „	BLECHNUM SPIC. „ 2000 „	„ „	36·—
5 „ „ „	miješano	„ „	36·—
5 „ „ „	lovorove svježe grančice . .	„ „	50·—

Poštarina i pakovanje besplatno!

Ed. Pišler, Vrhnika (Slovenija) 598

Nuđam svoje priznato lijepe velecvjetne francuske originalne **Chabaud** klinčace (karanfilje), cvatu od juna do novembra, 80—90%, gurmate. Jake dva puta pikirane biljke od sredine aprila u divot mješavini, 100 kom. 150—200 Din. Zbirka ljetnog cvijeća u 20—30 vrsti, pošt. sandučić 200 kom. 150 Din. Dalije u 40 najboljih i najnovijih vrsti, jake lončanice, od sredine maja à 5—10 Din.

J. Krejči, trg. vrtlar, Slov. Konjice. 849

Osnove za

moderne parkove

[javne i privatne]

kućne vrtove 852

izrađuje strogo strukovno:

V. Belšan

vrtni tehničar - Vrapče donje 10 - kraj Zagreba

VAPNENI DUŠIK

(Kalcium cianamid) 851

je najjeftinije dušično umjetno gnojivo, koje sadržaje dvije od najglavnijih hranivih tvari za biljke, naime 15 do 20% dušika i 60 do 70% vapna. Dobavlja ga u limenim bubnjevima i u vrećama — uz povoljne cijene

Središnji Savez Hrvatskih Seljačkih Zadruga

[kao zadruga]

Zagreb, Mihanovićeva ulica broj 2

Telefon 17-14 Brz. naslov: Zadrugar.

Ujedno dobavlja i sva ostala umjetna gnojiva kao superfosfat 16%, kalijevu sol 40%, sadru, Thomasovu drozgu 18% itd., te vinogradar. potrebštine i gospodar. strojeve

Specijalne ponude šaljemo na zahtjev!

Novi katalog specijalne tvrtke za

KAKTUSE

(BILJKE I SJEMENJE)

FRIEDR. ADOLPH HAAGE jr.

Šalje na zahtjev interesentima zastupnik

Karl Moser, Zemun III.

Otpremuo vrtlarstvo, kulture plem. voća (Gärtnerischer Vertrieb, Edelobst- und Stauden-kulturen). - Sve erfurtsko sjemenje, naročito posebnost tvrtke: **Origin. Haage'scher Zwerg-Karfiol** 1 kg Din 1880·— franko i ocarinjeno, 100 gr. Din 230·—, 10 gr. Din 28·—, nadmašuje sve vrsti sa sličnim imenom; izvrstan uzgoj za sve položaje, za gojidbu na otvorenom vrtu kao i pod stablom najbolja vrst. — Izvadjanje nasada, voćnjaka i ukrasnih vrtova, uz suradnju priznatih vrtlarskih umjetnika, moderno i uzorno. (Ein tüchtiger Gärtner für bez. Kulturen findet bei mir Anstellung.) 835

Sjemenje

crvenu djetelinu, lucernu, oboje plombirano, niske trave za perivoje, povrtno i cvjetno sjemenje dobavlja u izvanredno dobroj kakvoći

Trgovina sjemenjem B. TEPLY

Telefon broj 14-91 - - Zagreb - - Jelačićev trg br. 6

Brzojavi: SEME-ZAGREB. 839

Oglašujte!

u „Uzornom Vrtlaru"!

Zahtjevajte!

najjeftiniju ponudu

šumskog bilja, bilja za živice (žive ograde), **ruža i ružinih divljaka, voćnog i ukrasnog grmovlja i t. d.**

Katalog i cjenik šaljemo besplatno.

E. SANDER

Baum und Rosenschulen

TORNESCH in HOLSTEIN

(NJEMAČKA)

Proljetna ponuda

za vrtlare i privatnike

Pelagonium zonale i peltatum (visoke i penjačice) u raznim odlikama. **Ruže** visoke dvo- i jednogodišnje, niske, nove i stare, dobre vrste. **Chrysanthemum** (matice i mlade biljke) 20 vrsti. Nadalje veliki izbor vrsta: **Fuchsia, Salvia, Petunia, Begonia** (gomoljasta i semperflorens), **Gloxinia, Dracaena, Dahlia** (georgina) i t. d. Rasadne biljke za vrt od **maćuhica (Bellis)**, klinčića **(Dianthus)** običnih i Chabaud, **Verbena, Phlox Balsamine, Astra, Celosia, Antirhinum, Tropaeolum, Cobaea** i t. d., kao i **rasadne biljke od raznog povća.** — Cjenik na zahtjev badava i franko.

Eduard Pecina Zagreb

Tratinska cesta broj 63-c

HRVATSKA

UČITELJ. ŠTEDNA I PREDUJMOVNA ZADRUGA U ZAGREBU

Kukovićeva 34 **Osnovana 1889.**

Prima uloške

i podijeljuje vjeresiju uz najpovoljnije uvjete

HOLANDSKE GLADIOLE

prima 12—16 cm Din 160·—, 10—12 cm Din 100·—, 8—10 cm Din 60·—, 6—8 cm Din 40·— po 1000 kom. BEGONIJE gurmate Din 25·— 100 kom. DAHLIA u mnogo odlika Din 40·— po 100 kom. — Franko odprema i omot, plativo unapred. I. HAVER — SASSENHEIM bei HAARLEM (Holland). 836

Pozor! vinogradari i voćari!

Prve vrsti vinograd. i voćarskih cjepova svih vrsti, kao i vrtnih ruža, vinogr. podloga, koreniaka i ključića, voćarskih podloga jabuka, krušaka i trešanja razašilje **Vinogradarska i voćarska škola Franjo Mlinarić, Hrastovsko, pošta Ludbreg. Cjenici na zahjev badava.** 580

Salon najbiranijeg

svježeg cvijeća

Import — Export!

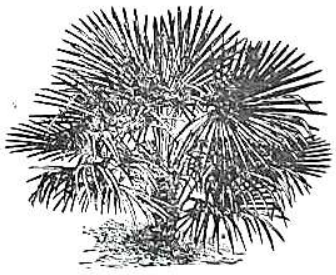

Kaktusi! Palme!

Nadgrobni vijenci! Dekoracije dvorana! GIRLANDI, ARANŽIRANJE NASADA, KITE I T. D.

Fanika Birk

Nikolićeva 7 - Zagreb - (Music-Hall)

Vrtlarski noževi

raznih modela, pravi engleski, čelični fabrikat firme **W. Saynor, Sheffield (England).** — 1 kom. 36·— Din. Veći model 40·—. Kresači (Hippe) 50·— Din., mogu se dobiti na veliko i malo u trgovini semenja

Tima Vladisavljević - Beograd

Bosanska ulica 30 834 **Bosanska ulica 30**

Kakva sjetva, takva žetva!

Sve što trebate za Vaš vrt!

Prijatelju! Najveće naše domaće vrtlarsko poduzeće, sa ogromnim plodnim kompleksima jest glasovita tt.

»Vrt« Džamonja i dr.

društvo s o. j. * Maribor * (Slovenija)

Interurbani telefon 150. Brzojavni naslov: „DŽAMONJA MARIBOR"

Ne razbijaj mnogo glave! Što god trebaš iz vrtlarstva, bilo za trgovinu, salone, parkove ili kućne vrtove i grede, dobit ćeš najpovoljnije kod domaćeg vrtl. poduzeća „Vrt" Džamonja i dr.! Evo što n. pr. imade?

Najveći izbor raznovrsnog

cvijeća

i ukrasnog bilja za sobe, salone, restauracije, kavane, parkove i manje vrtove!

Izrađuje planove za klasične, romantistične i mixt/parkove, ukrasne manje i veće vrtove i voćnjake, te preuzima potpunu izradu istih.

20 velikih staklenika
sa centralnim grijanjem!

Prodaja raznovrsnog **oruđa**
za vrtlarstvo, voćarstvo i vinogradarstvo.
Umjetni gnoj i razna sredstva protiv bolesti bilja.

Sjemenje

povrća, cvijeća i gospodarskog bilja sa vlastitih sjemenogojskih plantaža i od najboljih svjetskih proizvađača sjemenja.

Raznovrsne plemenite

voćke:

jabuke, kruške, trešnje, kajsije, višnje, šljive, breskve, orahe, mušmule, dunje (kutine) u raznim oblicima: visoko i polustablasto, grmičasto, piramide, U-oblici, palmete, vodoravni i uspravni kordoni i t. d.

Plemenite vinove loze
na amerikanskim podlogama, ribizla, ogrozda, malina i jagoda u najboljim vrstama!

Presade

povrća, cvijeća i šparge
najboljih vrsta!

Ukrasno
drveće za drvorede,
konifere, ukrasno grmlje i trajno cvijeće. Oko 200 vrsti raznih Dahlia (Georgina), zatim Canna, gladiola, irisa, lovora, aukuba, evonymus, tuba-ruža, zumbula, tulipana i t. d., i t. d.

Odio za vrtl. arhitekturu!
Projektiranje parkova, vrtova, javnih nasada i t. d.

Zahtjevajte najnovlji
ilustrovani cjenik!
Vrtlari i preprodavaoci dobivaju popust!

Sve što trebate za Vaš park!

Dobit ćete u našem poduzeću!

Tisak M. Šek, Zagreb.